МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра слов'янської філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Декан філологічного факультету

_____ Євгенія ЧЕКАРЕВА

"__" червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія російської літератури до 20 ст. (1860-1870-ті рр.)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність 035 «Філологія»

освітня програма «Слов'янська філологія, літературне редагування і створення контенту»

спеціалізація 035.034 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська»

вид дисципліни обов'язкова

факультет філологічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філологічного факультету "26" червня 2024 року, протокол № 15

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Бабай Павло Миколайович, кандидат філологічних наук, доцент закладу вищої освіти.

Програму схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології
"20" червня 2024 року протокол № 15

Завідувач кафедри _____ Людмила ПЕДЧЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми "Мова і література (російська), літературне редагування та створення контенту"

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проєктної групи) _____ Любов СКУБАЧЕВСЬКА

Програму погоджено з науково-методичною комісією філологічного факультету
"25" червня 2024 року протокол № 9

Голова науково-методичної комісії _____ Марія БОБРО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни **«Історія російської літератури до 20 ст. (1860-1870-ті рр.)»** складена відповідно до

освітньо-професійної програми підготовки першого **(бакалаврського)** рівня вищої освіти

спеціальності **035 «Філологія»**

спеціалізації **035.034 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська»**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни **«Історія російської літератури до 20 ст. (1860-1870-ті рр.)»** полягає у підготовці фахівців (в тому числі іноземних), здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі науки про літературу, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме у знанні найважливіших процесів поточного літературного процесу 2000-х – 2010-х років; політичних, естетичних, ідейних підстав літературної ситуації; про специфіку поетики й місце в літературному процесі провідних письменників поточного літературного процесу;; у формуванні загальних і фахових компетентностей.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Уміння пропонувати свої послуги на ринку праці, укладати договір, співпрацювати з фахівцями, спілкуватися у професійному середовищі тощо.

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті; розуміння культур та традицій інших країн.

ЗК 6. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність адаптуватися до нових ситуацій, генерувати нові ідеї.

ЗК 8. Дотримання етичних принципів як з точки зору професійної чесності, так і з точки зору розуміння можливого впливу досягнень з філології на соціальну сферу.

ЗК 9. Здатність інтерпретувати інформацію в усній формі, перекладати та реферувати її письмово.

ЗК 10. Здатність усно та письмово спілкуватися українською та російською мовами.

ЗК 12. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування філологічних знань в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність володіти базовими знаннями в галузі професійноорієнтованих гуманітарних наук в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідної та викладацької діяльності.

ФК 3. Здатність розуміти процеси розвитку мовних і літературних процесів, їх зв'язку з суспільством, уміти використовувати ці знання в педагогічній діяльності.

ФК 4. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 5. Розуміння основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК 6. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 7. Здатність реалізовувати знання з основних понять і концепцій сучасної мовознавчої і літературознавчої науки, вільно оперувати мовознавчим та літературознавчим матеріалом.

ФК 8. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною, російською та іноземними мовами.

ФК 9. Здатність створювати, перекладати та редагувати текстовий контент.

ФК 10. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення філологічних досліджень.

ФК 11. Здатність здійснювати коректуру та редагування текстів різних типів.

ФК 12. Здатність використовувати професійно-профільовані знання й уміння в організації видавничої діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни **«Історія російської літератури до 20 ст. (1860-1870-ті рр.)»** є:

- ознайомитися з історією вивчення літературного процесу другої половини 19 ст. (1860-х – 1870-х років);
- ввійти у коло сучасних, актуальних та дискусійних проблем щодо осмислення літературного процесу 1860-х – 1870-х років;
- охарактеризувати продуктивні ракурси розгляду художніх творів;
- запропонувати інтерпретацію найбільш репрезентативних ліричних, епічних та драматичних творів періоду.

1.3. Кількість кредитів: денна форма навчання – 4 кредити; заочна форма навчання – 4 кредити.

1.4. Загальна кількість годин: денна форма навчання – 120 годин; заочна форма навчання – 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	

2-й	3-й
Семестр	
4-й	5-й
Лекції	
54 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	104 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

У разі викладання дисципліни у малочисельній групі кількість годин, відведених на лекції, практичні, семінарські та лабораторні заняття скорочується до 70% від вказаних у таблиці 1.5., а кількість годин самостійної роботи відповідно збільшується.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Розрізняти світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, орієнтуватися у полікультурному середовищі; усвідомлювати різноманітність культурних традицій, сучасні підходи до мультикультуризму і культурного багатоманіття.

ПРН 2. Вміти самостійно набувати знання в різних галузях сучасної науки та застосовувати їх у професійній діяльності; вміти працювати автономно та в колективі.

ПРН 3. Вміти здійснювати фахову комунікацію рідною, державною та іноземною мовами.

ПРН 4. Вміти працювати з інформацією: інтерпретувати, перекладати та реферувати її в усній та письмовій формі.

ПРН 5. Володіти базовими знаннями з філологічних наук; вільно володіти мовознавчою та літературознавчою метамовами; вміти аналізувати мовні та літературні явища; вміти використовувати досягнення сучасної лінгвістики, літературознавства та перекладознавства.

ПРН 6. Аналізувати російські та українські тексти різних типів; розпізнавати семантично споріднені морфологічні та синтаксичні явища в російській і українській мовах з метою професійних дій при перекладі з обох мов; виконувати переклад з російської мови на українську та з української мови на російську.

ПРН 7. Вміти створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів; виявляти стилістичні, смислові, композиційні та технічні вади тексту та редагувати його.

ПРН 9. Знати методи та інструментальні засоби комп’ютерних технологій пошуку, обробки, подання, зберігання і захисту наукової інформації.

ПРН 10. Вміти користуватися системою Windows, офісними технологіями (MS Office), додатковими пакетами, системами оптичного розпізнавання, програмами статистичної обробки текстів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Особливості історико-літературного процесу 1840-1850-х років

«Натуральна школа» та її роль у формуванні реалізму як літературного спрямування (поетика, принципи зображення, жанрова своєрідність). Жанр фізіологічного нарису: його місце та значення в ході розвитку літератури. Формування реалістичного типу художньої свідомості: міра соціального детермінізму в мотивуванні концепції особистості, типологічне та індивідуальне, витоки діалогізму та психологізму в літературі. Специфіка співвідношення позицій автора та героя. Особливості діалогічного конфлікту у творах І. О. Гончарова («Звичайна історія», 1847) та О. І. Герцена («Хто винен?», 1847). Лінії розвитку та особливості диференціації жанрової системи.

Тема 2. Літературний процес 1860-1870-х років

Соціально-культурна ситуація в Росії середини 1850-х років XIX століття: суспільне піднесення, пожвавлення ліберальних та реформаторських очікувань. Хронологічні рамки періоду, їх основи. Вихід естетичної свідомості епохи на якісно новий рівень: поява різних теоретико-естетичних платформ, оформлення їх у літературні напрями та боротьба між ними. Полеміка про призначення мистецтва навколо «пушкінського» і «гоголівського» напрямів у російській літературі, а також пов'язаної з цим проблеми позитивного «героя часу». Якісні зміни у літературі 1860-1870-х років: динаміка зміни типового «героя часу», трансформація жіночих образів; демократизація літератури, нова постановка у ній проблеми народу; формування різних течій у реалізмі, особливості ідейно-художньої системи кожного їх; жанрові зміни у літературі; нові напрями та тенденції в поезії. Літературне народництво: загальна характеристика напряму та творчості авторів, зв'язок з традиціями демократичної літератури 60-х років, просвітницькі та пропагандистські тенденції в народницькій літературі.

Тема 3. Творчість Ф. І. Тютчева

Відображення своєрідності творчого шляху поета у його ліриці: причетність до різних літературних епох, близькість німецької класичної філософії та філософського періоду розвитку російської та європейської поезії. Природа філософічності тютчевської лірики та її зв'язку з різними філософськими системами. Основні мотиви та образи тютчевської лірики: відчуття глибокого та закономірного зв'язку, тотожності процесів та закономірностей світобудови та духовного світу людини; прагнення до злиття з природою та усвідомлення трагічно непереборного розладу з нею; ключові для філософської лірики Тютчева образи дня та ночі, Космосу та Хаосу. Фатальна самотність людини, крихкість і вразливість його внутрішнього світу в поезії Тютчева. Загальний трагізм світосприйняття поета, його зв'язок

із трактуванням Тютчевим духовного світу людської особистості як вмістилища прихованих стихійних засад, пристрастей. Особливості любовної лірики: драматизація почуття, вивчення його складної природи. «Деніс'ївський цикл» як психологічний роман. Пізніша творчість Тютчева — пейзажна та любовна лірика. Смиренна нагота та духовна просвітленість осіннього пейзажу, жіночна душа осені у ліриці Тютчева 1860—1870-х років.

Тема 4. Творчість О. О. Фєта

Загальні особливості світосприйняття та естетики Фєта: підкреслений поділ себе на «людину» та «поета», співчуття вченням, що виводять мистецтво за межі повсякденності. «Світ як краса» у поезії Фета. Імпресіонізм Фєта: «Враження, що викликало твір, дорожче за саму річ, яка викликала це враження. Основні риси ліричної системи поезії Фета: відчуття значущості миті, прагнення передати найтонші зміни у природі, гру півтонів, перехідні стани. Музика - синтезуючий початок у поезії Фета: «пісенний» принцип організації поетичної мови, жанр «мелодій» у ліриці Фета, особливості мовної форми його віршів-пісень. Особливості любовної лірики: ретроспективність, фрагментарність, перехідність почуття, що зображається, його драматизм, що досягається гармонійним поєднанням крайнощів. Своєрідність жанрової системи та творчого методу Фєта.

Тема 5. Творчість М. О. Некрасова

Лірика Некрасова як система, нове ліричне почуття, що лежить в основі цієї системи. Основні принципи усвідомлення та зображення дійсності в ліриці Некрасова - почуття соціальності та соціально-аналітична настанова. Спрямованість ліричного почуття «я», прагнення вжитися у внутрішній світ іншу людину. Переосмислення повсякденності, побутового слова, традиційних поетичних тем та мотивів. Суб'єктні форми вираження авторської свідомості в ліриці Некрасова: оповідач, ліричний герой, рольовий герой. Введення в російську поезію нового типу ліричного героя - різночинця, позбавленого романтичного ореолу обранства, носія певного соціально-психологічного та емоційного комплексу. Збагачення ліричної поезії за рахунок епічних та драматичних елементів. Створення поетом нового типу ліричного вірша: подолання жанрового мислення, монтажна композиція та ліричне багатоголосся у віршах Некрасова. Особливості епічної поезії Некрасова - зображення буднів селянського життя, поява народного героя; особливе епічне світовідчуття в поемах Некрасова. Відображення цих особливостей у «маленькій трилогії про селянство» та «Кому на Русі жити добре?»

Тема 6. Творчість І. О. Гончарова

Системна єдність творчості Гончарова, єдині типологічні особливості всіх романів письменника. Зіткнення двох культурно-історичних укладів у романі «Звичайна історія». «Боротьба з романтизмом» та особливості діалогічного конфлікту у романі, можливості його вирішення. Роман в оцінці В. Г. Бєлінського. Роман-монографія "Обломів". Барство як життєвий принцип та суспільно-станова приналежність центрального героя. Трагічна суперечливість та приреченість позиції, обраної Обломовим. Динаміка оцінок

роману та його героя у критиці від Добролюбова та Дружиніна і до сучасних досліджень. Роман «Обрив» як спроба автора дати відповіді на актуальні етико-символічні запити сучасності. «Стара правда» та «нова брехня» у романі. Особливості жанрової поетики гончарівських романів.

Тема 7. Творчість І. С. Тургенєва

Загальна характеристика раннього, поетичного та драматургічного, творчості письменника. «Записки мисливця»: нова постановка та вирішення проблеми зображення народу в літературі, особливості антикріпосницького пафосу книги. Повісті 1850-х років – пошук нових жанрів, тем, ідей, ситуацій. Особливості романного жанру, створеного Тургенєвим: тип героя, заломленого через час, епоху, що його сформувала; специфіка типової; локальність хронотопу, особливе становище центрального героя у структурі твори. Внутрішня суть любовної колізії у романах Тургенєва та феномен «тургенівської дівчини». Специфіка художнього історизму письменника, співвіднесеність його героїв із «надтипами» Гамлета та Дон Кіхота. Людина та світобудова у Тургенєва, загальні особливості психологічної манери письменника. "Рудін". Зіткнення теоретика, людини 40-х років, із молоддю нової епохи. Проблема оцінки особистості Рудіна та фінал роману. "Дворянське гніздо". Колізія «обов’язок / щастя» та її вирішення у романі. "Напередодні". Проблема свідомо-героїчної особистості та модифікація колізії «обов’язок-щастя». Олена Стахова – новий жіночий образ для російської літератури. "Батьки і діти". Сутність базарівського нігілізму, глибинна трагічність образу героя, конфлікт його зі світобудовою. Сенс морально-філософського «епілога» до роману. "Дим". Відсутність героя у колишньому тургенєвському розумінні, зміни у романній поетиці. "Новь". Ознаки нової художньої манери у останньому романі Тургенєва. Зміна героя, особливості суспільно-ідеологічної позиції письменника. Повісті та оповідання Тургенєва 1870-х років: зміна типу героя, інтерес письменника до несвідомого, особливості суспільно-психологічних «студій» та «таємничих» повістей. «Вірші у прозі» — результат морально-філософських та ідейно-естетичних пошуків письменника. Загальні особливості жанру.

Тема 8 Творчість М. Г. Чернишевського

Особливості літературно-критичних поглядів Чернишевського та його суспільно-ідеологічної позиції у другій половині 1850-х років. «Мислений експеримент» і просвітницькі тенденції в жанровій поетиці роману «Що робити?». Сутність теорії «розумного егоїзму», її вплив на художній світ роману. Шляхи еволюції подальшої творчості Чернишевського, роман "Пролог".

Тема 9. Творчість О. М. Островського

О. М. Островський - творець самобутньої комедії та драми. Загальна характеристика основних періодів творчу діяльність драматурга. Комедія «Свої люди — порахуємось»: проблематика, жанрово-мистецькі особливості, місце у драматургії 1840-х років. Захоплення Островського слов'янофільськими ідеями, його відображення у п'єсах драматурга першої половини 1850-х років. Вплив ідей «Сучасника» на світогляд та творчість

Островського у 1860-ті роки. Співвідношення п'єси «Прибуткове місце» з «викривальною літературою» початку 60-х. Драма «Гроза»: зображення «темного царства» та породжених ним типів особистості, полеміка в критиці про образ Катерини, народність п'єси та її значення в російській драматургії. Соціально-етична проблематика п'єс Островського 1870-х. Особливості драматургії Островського: побудова конфлікту та його сценічне розгортання, розширення сценічного простору, особливості жанрової системи.

Тема 10. Творчість М. Є. Салтикова-Щедріна

Ранні повісті 1840-х років. Заслання до В'ятки. Особливості типізації та ідейно-естетичної позиції Щедріна у «Губернських нарисах». "Історія одного міста" - нові принципи осмислення та відтворення художньої реальності. Специфіка салтиковського гротеску та жанрова поетика роману. Народ та влада в романі. Внутрішнє значення галереї образів градоначальників. Концепція «примарної дійсності» та зображення людини у її «потенційних спроможностях». Принципи жанрової поетики суспільного роману Салтикова-Щедріна та реалізація їх у «Господах Головльових». Просвітницькі тенденції у творчості Салтикова-Щедріна 1870—1880-х років. Особливості системи персонажів, осмислення дійсності та жанру «Сучасної ідилії». «Казки» Салтикова-Щедріна - результат творчої діяльності письменника. Специфіка жанрової поетики казок Салтикова, їхній зв'язок із попередньою творчістю письменника.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Особливості історико-літературного процесу 1840-1850-х років	12	2				5, 6	10	1				10, 4
Тема 2. Літературний процес 1860-1870-х років	12	4				5, 6	20	2				10, 4
Тема 3. Творчість Ф.І. Тютчева	12	4				5, 6	10	2				10, 4
Тема 4. Творчість А.А. Фєта	12	6				5, 6	10	1				10, 4
Тема 5. Творчість М.О. Нєкрасова	12	8				5, 6	10	2				10, 4

Тема 6. Творчість І.О. Гончарова	12	10	4			5,6	14	2	0,5			10,4
Тема 7. Творчість І.С. Тургєнєва	12	10	4			5,6	18	2	0,5			10,4
Тема 8 Творчість М. Г. Чернишевського	12	1				5,6	8	1				10,4
Тема 9. Творчість О. М. Островського	12	6				5,6	10	1	0,5			10,4
Тема 10. Творчество М. Є. Салтикова-Щедріна	12	7	2			5,6	10	2	0,5			10,4
Усього годин	120	54	10			56	120	14	2			104

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості жанрової поетики та конфлікту роману І.С.Тургенєва «Дворянское гнездо»	4
2	"Монографічний" роман А.І. Гончарова «Обломов» та суперечки навколо «обломівщини»	4
3	Гротесковий роман М.Є. Салтикова-Щедріна «История одного города»	2
Усього		10

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Особенности историко-литературного процесса 1840—1850-х годов	10	Тести, семінари, перевірка конспектів наукової літератури, контрольна робота
2	Литературный процесс 1860—1870-х годов	6	
3	Творчество Ф. И. Тютчева	2	Перевірка конспектів наукової літератури
4	Творчество А. А. Фета	2	
5	Творчество Н. А. Некрасова	2	
6	Творчество И. А. Гончарова	10	
7	Творчество И. С. Тургенева	10	
8	Творчество Н. Г. Чернышевского	2	Семінари, перевірка конспектів наукової літератури
9	Творчество А. Н. Островского	2	

10	Творчество М. Е. Салтыкова-Щедрина	10	
	Разом	56	Екзамен

6. Індивідуальна робота

Не передбачена робочим навчальним планом.

7. Методи навчання

При викладанні курсу на основі різних засад використовуються такі методи навчання, як словесні, наочні, практичні; підготовка до вивчення нового матеріалу, вивчення нового матеріалу, закріплення, контроль і оцінка; пояснення лектора, самостійна робота; дедуктивно-індуктивні, традуктивні (порівняння і аналогія), аналітичні та синтетичні методи; стимулювання; пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові.

8. Методи контролю

Рейтингова система оцінки успішності студентів складається з поточного (бліцопитування, оцінювання практичних робіт, завдань для самостійної роботи), проміжного (контрольна робота, передбачена навчальним планом), підсумкового (іспит) контролю.

9. Схема нарахування балів

		Поточний контроль та самостійна робота								Контрольна робота	Екза-мен	Сума
Розділ 1				Розділ 2						20	40	100
Т1:ПК	Т2:С,ПК	Т3: ПК	Т4: ПК	Т5: ПК	Т6:С, ПК	Т7: ПК	Т8: ПК	Т9: ПК	Т10:С, ПК			
2	5	2	3	2	5	2	2	2	15			

Т1, Т2 ... Т12 – теми розділів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студентові, якщо він виконав не менш як 90–100% завдань, допустив помилки, що не вплигають на загалом високий рівень виконання завдання виявив високий рівень володіння теоретичним матеріалом та здатністю належним чином реалізовувати ці знання на практиці, виявив самостійність в аргументації та доборі прикладів і здатності виконувати як типові, так і нетипові завдання.

Оцінка «добре» виставляється студентові, якщо він виконав не менш як 70–90% завдань, допустив помилки, що не впливають на загалом хороший рівень виконаного завдання виявив хороший рівень володіння теоретичним матеріалом та здатністю належним чином реалізовувати ці знання на практиці, але виявив меншу самостійність в аргументації та доборі прикладів і здатності виконувати як типові, так і нетипові завдання.

Оцінка «задовільно» виставляється студентові, якщо він виконав не менш як 50–70% завдань, допустив помилки, що не впливають на загалом задовільний рівень виконаного завдання виявив задовільний рівень володіння теоретичним матеріалом та здатністю належним чином реалізовувати ці знання на практиці, але виявив недостатню

самостійність в аргументації та доборі прикладів і здатності виконувати як типові, так і нетипові завдання.

Оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання виставляється студентові, якщо він виконав менше ніж 50% завдань, допустив значні помилки, виявив незадовільний рівень володіння теоретичним матеріалом та здатністю належним чином реалізовувати ці знання на практиці, не виявив самостійність в аргументації та доборі прикладів і здатності виконувати як типові, так і нетипові завдання.

Проміжний контроль (контрольна робота, передбачена навчальним планом)

Оцінка	Бали	Визначення
відмінно	13–15	виставляється студентам, які показали різнобічні системні знання програмового матеріалу, вміння бездоганно виконувати завдання.
добре	10–12	заслуговують студенти, які показали повні знання програмного матеріалу, успішно виконали завдання, але зробили кілька негрубих помилок, а також допустили декілька неточностей.
задовільно	7–9	виставляється студентам, які показали знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за обраною професією, виконали завдання, передбачені навчальною програмою дисципліни.
не задовільно	0–6	отримують студенти, які показали прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, зробили принципові помилки в ході виконання завдань або не виконали його.

Підсумковий контроль (екзамен)

За національною шкалою	За шкалою вищого навчального закладу	Визначення
відмінно	36–40	Робота відзначається повнотою і вичерпністю. Студент вільно орієнтується в концептуальному просторі курсу, володіє теоретичними та практичними знаннями про складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі науки про літературу, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме у вивченні сучасного літературознавчого наукового категоріально-поняттєвого апарату, методів аналізу літературного тексту, що включає в себе отримання навичок дослідження

		специфічних механізмів смислотворення у формально-змістовій єдності художньо-літературного тексту, демонструючи професійний рівень мовної компетенції. Імплементацію теоретичних знань до практики доведено до автоматизму.
добре	32–35	Вище середнього рівня з кількома негрубими помилками. Студент володіє теоретичними знаннями, проте практичне їх застосування не є таким, що доведене до автоматизму. Загалом правильна робота з невеликою кількістю помилок. Студент має деякі прогалини в теоретичних знаннях, що не стосуються фундаментальних положень.
задовільно	20–31	Непогано, але зі значною кількістю недоліків. Істотні лакуни в теоретичних знаннях, навички практичної роботи не виходять за межі застосування лише основних теоретичних положень на практиці, є виключно репродуктивними. Виконання задовольняє мінімальним критеріям.
не задовільно	0–19	Потрібно додатково працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку. Теоретичні знання відсутні, студент спроможний виконувати завдання лише на елементарному рівні.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

1. Bibliography of works by and about F. I. Tiutchev to 1985 / Comp. by R. C. Lane. Astra Press, 1987.
2. Kahn Andrew, Lipovetsky Mark, Reyfman Irina, Sandler Stephanie. A History of Russian Literature. Oxford University Press, 2018.
3. Leibov R. Tiutchev's Unnoticed Cycle // Literary Tradition and Practice in Russian Culture: Papers from an International Conference on the Occasion

of the 70-th Birthday of Yu. M. Lotrnan. Rodopi, 1993. P. 77–92.
4. On the heights of creation: the lyrics of Fedor Tyutchev translated from the Russian with introduction and commentary by Anatoly Liberman. Greenwich, Conn.: Jai Press, 1993.
5. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. Марії Зубрицької, 2-ге вид. доповнене. – Львів : Літопис, 2001.
6. Гаспаров М. Л. Композиция пейзажа у Тютчева // Тютчевский сборник: Статьи о жизни и творчестве Ф. И. Тютчева. Таллинн, 1990. С. 5–31.
7. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. — К., 1997.
8. Козлик И.В. В поэтическом мире Ф.И. Тютчева / Отв. ред. член-корреспондент НАН Украины Н.Е. Крутикова. – Ивано-Франковск: Плай; Коломыя: ВіК, 1997.
9. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства / Н. Копистянська. – Л., 2005.
10. Левин Ю. И. Инвариантный сюжет лирики Тютчева // Тютчевский сборник: Статьи о жизни и творчестве Ф. И. Тютчева. Таллинн, 1990. С. 142–206.
11. Либерман А. О пейзажной лирике Тютчева // Russian Language Journal. XLIII, № 144. С. 99–124.
12. Літературознавча енциклопедія : У 2 т. / авт.-уклад. Ковалів Ю. В. – К. : ВЦ «Академія», 2007.
13. Літературознавча рецепція і компаративістичний дискурс: Монографія /За редакцією Романа Гром'яка. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2004.
14. Лотман Ю. М. Поэтический мир Тютчева // Тютчевский сборник: Статьи о жизни и творчестве Ф. И. Тютчева. Таллинн, 1990. С. 108–141.
15. Лотман Ю.М. Поэтический мир Тютчева // Избранные статьи: В 3 т. Т. 3. Таллин, 1993.
16. Наливайко Д. С. Теорія літератури й компаративістика: Статті-розвідки / Наливайко Д. С. — К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2006.
17. Теплинский М.В., Султанов Ю.И. Русская литература. Киев, 1996.
18. Топоров В.Н. Заметки о поэзии Тютчева (Еще раз о связях с немецким романтизмом и шеллингианством) // Тютчевский сборник: Статьи о жизни и творчестве Ф. И. Тютчева. Таллинн, 1990. С. 32–107.
19. Allen Graham INTERTEXTUALITY. Routledge, 2006.
20. Bronwen Thomas NARRATIVE. THE BASICS. Routledge. 2016.
21. Cognitive Literary Science. Dialogues between Literature and Cognition. Oxford University Press, 2017.
22. Cognitive Poetics. Goals, Gains and Gaps, edited by Geert Brone, Jeroen Vandaele. Mouton de Gruyter. Berlin, New York, 2009.
23. Currie G. - Narratives and Narrators. A Philosophy of Stories. Oxford University Press, 2012.

24. Fludernik Monika The Fictions of Language and the Languages of Fiction. Routledge. 2005.
25. Goddard Angela, Carey Neil DISCOURSE. THE BASICS. Routledge, 2017.
26. Lamarque Peter The Opacity of Narrative. Rowman & Littlefield International, Ltd. 2014.
27. Niall Lucy A Dictionary of Postmodernism. John Wiley & Sons, 2016.
28. Sternberg Meir Mimesis and Motivation: The Two Faces of Fictional Coherence. Porter Institute for Poetics and Semiotics, 2013.
29. The Practice of Narrative: Storytelling in a Global Context. Edited by Michael Heitkemper-Yates and Ana Penjak. Inter-Disciplinary Press. Oxford, 2016.
30. Waugh Patricia Metafiction. The Theory and Practice of Self-Conscious Fiction. Routledge, 2001.
31. Zunshine Lisa Why We Read Fiction. THEORY OF MIND AND THE NOVEL The Ohio State University. 2012.
32. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. Марії Зубрицької, 2-ге вид. доповнене. – Львів : Літопис, 2001. – 832 с.
33. Баррі Пітер. Вступ до теорії : літературознавство і культурологія : пер. з англ. О. Погинайко. / Баррі Пітер ; [наук. ред. Р. Семків]. – К. : «Смолоскип», 2008. – 360 с. – (Серія «Пролегомени»).
34. Безпечний І. Теорія літератури / Безпечний І. — К. : Смолоскип, 2009. — 388 с. – (Серія «Пролегомени»).
35. Будний В. В. Порівняльне літературознавство: підручник для студ. вищих навч. закл. / Будний В. В., Ільницький М. М. — К. : Києво-Могилянська академія, 2008. — 430 с.
36. Галич О.А. Теорія Літератури: Підручник / Галич О.А., Назарець В., Васильєв Є. / За наук. Ред. Олександра Галича. – К., 2001. – 488 с.
37. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства / Н. Копистянська. – Л., 2005.
38. Літературознавча енциклопедія : У 2 т. / авт.-уклад. Ковалів Ю. В. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 608 с.
39. Літературознавча рецепція і компаративістичний дискурс: Монографія /За редакцією Романа Гром'яка. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. — 367 с.
40. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром’як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997. – 752 с.
41. Моклиця М. Основи літературознавства /М. Моклиця. – Тернопіль, 2002.
42. Наливайко Д. С. Теорія літератури й компаративістика: Статті-розвідки / Наливайко Д. С. — К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2006. — 348 с.
43. Пахаренко В. Основи теорії літератури /В. Пахаренко. – К., 2007. – 296 с.

44. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. /За ред. М.Зубрицької. 2-е вид., доповнене. – Львів: “Літопис”, 2002.

Художні тексти

Ф. И. Тютчев

«Колумб», «Волна и дума», «Весна», «Как океан объемлет шар земной...», «Видение», «Не то, что мните вы, природа...», «Когда в кругу убийственных забот...», «Фонтан», «Певучесть есть в морских волнах...», «Летний вечер» («Уж солнца раскаленный шар...»), «Весенние воды», «Есть в осени первоначальной...», «Осенний вечер», «Обвеян вещей дремотой...», «В душном воздуха молчанье...», Чародейкою зимою околдован лес стоит...».

«О чем ты воешь, ветр ночной...», «Тени сизые смесились...», «День и ночь», «Святая ночь на небосклон взошла...», «Цицерон», «Silentium!».

«Предопределение», «О, как убийственно мы любим...», «Чему молилась ты с любовью...», «Сияет солнце, воды блещут...», «Не раз ты слышала признанье...», «В разлуке есть высокое значенье...», «Не говори: меня он, как и прежде, любит...», «О, не тревожь меня укорой справедливой...», «Она сидела на полу...», «Весь день она лежала в забытьи...», «Последняя любовь».

«Русской женщине», «Эти бедные селенья...», «Слезы людские...», «Умом Россию не понять...», «Нам не дано предугадать...», «От жизни той, что бушевала здесь...»

А. А. Фет

«Только в мире и есть, что тенистый...», «Певице», «Постой! Здесь хорошо! зубчатой и широкой...», «Кому венец: богине ль красоты...», «Как трудно повторить живую красоту...», «Поделись живыми снами...», «На качелях», «Как беден наш язык! Хочу и не могу...», «Шепот, робкое дыханье...», «Ласточки», «Полно спать: тебе две розы...», «У камина», «Хоть нельзя говорить...», «Ты отстрадала, я еще страдаю...», «Графу Л. Н. Толстому», «Это утро, радость эта...», «Не отходи от меня...», «Я тебе ничего не скажу...», «Я жду. Соловьиное эхо...», «Печальная береза...», «Летний вечер тих и ясен...», «Я пришел к тебе с приветом...», «Ласточки пропали...», «Купальщица», «Ярким солнцем в лесу пламенеет костер...», «Прости! Во мгле воспоминанья...», «На стоге сена ночью южной...», «Какое счастье: и ночь, и мы одни...», «Только встречу улыбку твою...», «В темноте, на треножнике ярком...», «Сияла ночь. Луной был полон сад...», «Л. А. Бржеской».

Н. А. Некрасов

«Умру я скоро. Жалкое наследство...», «Памяти Белинского», «На смерть Шевченко», «Несчастные», «20 ноября 1861», «Памяти Добролюбова», «Чернышевский» («Не говори: забыл он осторожность...»), «Не рыдай так безумно над ним...», «Песня Еремушке», «Сеятелям»; «Перед дождем», «На улице», «Ночь. Успели мы всем насладиться...», «Вчерашний день, часу в шестом...», «В дороге», «Тройка»; «Я не люблю иронии твоей...», «Ты всегда хороша несравненно...», «Тяжелый крест достался ей на долю...», «Застенчивость», «Нравственный человек», «Калистрат», «Утро»; «Коробейники», «Железная дорога», «Мороз, Красный нос», «Кому на Руси жить хорошо?»

И. А. Гончаров

«Обыкновенная история», «Обломов», «Обрыв»; «Лучше поздно, чем никогда».

И. С. Тургенев

«Записки охотника»; «Фауст», «Дневник лишнего человека», «Ася»; «Рудин», «Дворянское гнездо», «Накануне», «Отцы и дети», «Дым», «Новь»; «Сон», «Степной король Лир», «Часы», «Рассказ отца Алексея», «Клара Милич» («После смерти»), «Песнь торжествующей любви»; «Стихотворения в прозе» («Деревня», «Старуха», «Щи», «Услышишь суд глупца...», «Воробей», «Маша», «Памяти Ю.Вревской», «Как хороши, как свежи были розы...», «Порог», «Мы еще повоюем!», «Последнее свидание», «Русский язык»).

Н. Г. Чернышевский

«Что делать?», «Русский человек на rendez-vous», «Не начало ли перемены?», «Детство. Отрочество», соч. гр. Толстого», «Военные рассказы гр. Толстого».

А. Н. Островский

«Свои люди — сочтемся», «Доходное место», «Гроза», «На всякого мудреца довольно простоты», «Бесприданница», «Лес», «Без вины виноватые».

М. Е. Салтыкова-Щедрин

«Губернские очерки», «История одного города», «Господа Головлевы», «Современная идиллия». Сказки: «Премудрый пескарь», «Вяленая вобла», «Карась-идеалист», «Здравомыслящий заяц», «Либерал», «Орел-меценат», «Медведь на воеводстве», «Дикий помещик», «Повесть о том, как один мужик двух генералов прокормил», «Коняга», «Приключение с Крамольниковым».

15. Інформаційні ресурси

1. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Index_Lit.php
2. http://litopys.org.ua
3. http://www.nbuv.gov.ua/
4. http://www.library.lviv.ua/
5. http://www.libr.rv.ua/
6. http://lib-gw.univ.kiev.ua/
7. http://www.library.ukma.kiev.ua/
8. http://www.uosa.uar.net/php/lib/
9. **Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України** http://dspace.nbuv.gov.ua/
10. Наукова періодика України http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&Z21ID=
11. Наукова періодика України http://journals.uran.ua/
12. The University of Oxford Text Archive http://ota.ox.ac.uk/
13. The New York Public Library https://www.nypl.org/
14. University of Chicago Library https://www.lib.uchicago.edu/
15. Registry of Open Access Repositories (ROAR) http://roar.eprints.org/
16. The Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR) http://v2.sherpa.ac.uk/opendoar/
17. Central and Eastern European Online Library https://www.ceeol.com/